

29.5.2007

Dnro 2433/4/05

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Jouni Toivola

MUSIIKKITAPAHTUMAN MELUHAITTA

1 KANTELU

Arvostelette eduskunnan oikeusasiamiehelle 20.8.2005 osoittamassanne kantelussa Kiuruveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen menettelyä Kiuruveden keskustassa vuosittain heinäkuussa järjestettävän Vihreät Niityt - musiikkitapahtuman meluhaittoja koskevassa asiassa. Tapahtumaan kuuluvaa ohjelmaa järjestetään mm. asuinkerrostalonne naapurustossa sijaitsevan ravintolan pihalla neljänä iltana, ja ohjelma kestää yöllä klo 3.30:een saakka. Kerrotte ohjelmasta aiheutuvan mm. Teidän asunnossanne niin kovaa melua, että se estää nukkumisen tapahtuman aikana. Pyydätte oikeusasiamiehen toimenpiteitä ongelman poistamiseksi.

- - -

3 RATKAISU

3.1 Oikeusohjeista

Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta.

Ympäristönsuojelulain 64 §:n mukaan viranomaisen on ilmoituksen johdosta annettava päätös, jossa voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille sekä toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain

mukaisten velvollisuuksien täyttämisestä. Viranomainen voi kieltää tai keskeyttää muun kuin luvan nojalla harjoitetun toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää.

3.2

Vuoden 2004 ja 2005 tapahtumia koskevat ilmoitusmenettelyt

3.2.1

Vuosi 2004

Asiakirjoista ilmenee, että Vihreät Niityt -musiikkitapahtumaa on järjestetty Kiuruvedellä kahdeksana vuonna. Päätapahtuma järjestetään vanhalla urheilukentällä, ns. Juhlaniityllä. Musiikkiesityksiä on edellä mainittuina vuosina ollut myös ravintolan pihalla.

Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän ympäristölautakunta on hoitanut Kiuruveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä vuoden 2004 alusta lukien. Vihreät Niityt -tapahtuman järjestäjä sekä kuntayhtymän ympäristöviranhaltijat pitivät toukokuussa 2004 tapahtumaa koskevan neuvottelun, jossa keskusteltiin mm. meluilmoituksen tekemisestä.

Tapahtuman järjestäjä teki tapahtumasta ympäristönsuojelulain 60 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, joka saapui lautakunnalle 8.6.2004. Ilmoitusta täydennettiin 10.6.2004.

Ilmoituksen mukaan ravintolan takapihalla tultiin soittamaan musiikkia 14.7.–18.7.2004. Päivittäinen toiminta-aika oli klo 20.00–03.00. Keskiviikkona 14.7.2004 musiikin soittaminen päättyi klo 24.00, ja torstaina, perjantaina ja lauantaina (15.–17.7.2004) soittaminen päättyi klo 03.00. Toiminnanharjoittajalta saatujen tietojen mukaan suurin äänitaso tuli olemaan lauantaina 1–2 tunnin ajan. Orkesterit soittivat läheisen kerrostalon viereen sijoitetulla lavalla, ja äänentoistolaitteet suunnattiin ravintolan takaseinään päin. Toiminnanharjoittajan mukaan soitettavan musiikin äänitaso säädettäisiin siten, että äänitaso ei ylitä 85 dB (A) kymmenen metrin etäisyydellä esiintymislavasta. Muita äänen leviämisen estämiseksi tehtäviä torjuntatoimia olivat noin kolmen metrin korkuisen pressun sijoittaminen esiintymislavan ja läheisen talon väliin ja lavan takaseinän tiivis rakenne.

Teitte yhdessä toisen henkilön kanssa ilmoitusta koskevan muistutuksen.

Ympäristölautakunta ratkaisi ilmoitusta koskevan asian päätöksellään 22.6.2004 § 113. Ympäristölautakunnan selvityksen mukaan Teidän muistutuksenne otettiin päätöksessä huomioon siten, että ravintolan pihalla soitettavalle musiikille asetettiin yöajan osalta (klo 22–07) alempi enimmäisäänitaso kuin toiminnanharjoittaja oli ilmoituksessa esittänyt.

Päätöksen mukaan äänentoistolaitteet oli säädettävä siten, että äänitaso ravintolan takapihalla olevan esiintymislavan edessä 10 metrin etäisyydellä on klo 07.00–22.00 enintään 85 dB ja klo 22.00–07.00 enintään 80 dB.

Päätöksen perustelujen mukaan ravintolan esiintymispaikan lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat alle 20 metrin etäisyydellä tapahtumapaikasta. Totean, että saadun selvityksen mukaan Teidän asuntonne on lähimmässä asuinrakennuksessa. Päätöksessä katsottiin, että päätöksen mukaisesti sijoitetut, säädetyt ja suunnatut äänentoistolaitteet eivät aiheuta kohtuutonta äänitasoa alueelle. Päätöksessä arvioitiin, että äänitaso ravintolan takapihalla tulee olemaan suuren osan ajasta alempi kuin päätöksessä annettu enimmäisäänitaso. Koska yöllä soitetusta musiikista katsottiin voivan aiheutua häiriötä läheiselle asutukselle, äänenvoimakkuudelle asetettiin yöajaksi ilmoituksessa esitettyä alempi enimmäistaso. Päätöksen perusteluissa todettiin myös, että meluilmoituksen tekijä oli vastuussa siitä, että soittajat säätävät äänentoistolaitteensa päätöksen mukaisesti.

Ympäristönsuojelusihteri mittasi tapahtuman äänitasoa vuonna 2004. Tällöin todettiin edellä mainitussa meluilmoituspäätöksessä määrätyn äänitason ylittyneen ravintolan piha-alueella. Toiminnanharjoittajalle annettiin kehoitus toimia meluilmoituspäätöksen mukaisesti.

3.2.2

Vuosi 2005

Myös toukokuussa 2005 pidettiin tapahtuman järjestäjän ja ympäristöviranhaltijoiden neuvottelutilaisuus, jossa keskusteltiin mm. meluilmoituksesta ja edellisen vuoden melutason ylityksistä. Ilmoitus saapui ympäristöviranomaiselle 8.6.2005 ja sitä täydennettiin 13.6.2005. Vuoden 2005 ilmoitusasian ratkaisi ympäristönsuojelupäällikkö päätöksellään 29.6.2005 § 11, koska ympäristölautakunta oli siirtänyt ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisia ilmoituksia koskevan ratkaisuvaltansa ympäristönsuojelupäällikölle. Ilmoituksen johdosta ei ollut jätetty muistutuksia.

Ilmoituksen mukaan ravintolan takapihalla tultiin soittamaan musiikkia 13.7.–17.7.2005. Päivittäinen toiminta aika oli klo 20.00–03.30. Keskiviikkona 14.7.2004 musiikin soittaminen päättyi klo 02.30 ja torstaina, perjantaina sekä lauantaina (15.–17.7.2004) soittaminen päättyi klo 03.30.

Kuten edellisenä vuonnakin äänen leviämistä pyrittiin estämään esiintymislavan ja läheisen talon väliin sijoitettavalla pressulla ja lavan takaseinän tiiviillä rakenteella.

Ilmoitusasian valmistelun yhteydessä keskusteltiin toiminnanharjoittajan kanssa enimmäismelutason ylityksistä ravintolan takapihalla vuoden 2004 tapahtumassa. Saadun selvityksen mukaan melutason ylitys johtui asianomaisten yhtyeiden taitamattomuudesta. Toiminnanharjoittajan mukaan vuonna 2005 esiintyjät soittaisivat hillitympää musiikkia, minkä vuoksi ylitykset olisivat epätodennäköisiä.

Ilmoituksen johdosta annetun päätöksen mukaan äänentoistolaitteet oli säädettävä siten, että äänitaso ravintolan takapihalla olevan esiintymislavan edessä 10 metrin etäisyydellä on klo 07.00–22.00 enintään 85 dB ja klo 22.00 – 07.00 enintään 80 dB. Päätöksen perusteluissa todettiin mm., että

meluilmoituksen tekijä oli vastuussa siitä, että soittajat säätävät äänentoistolaitteensa päätöksen mukaisesti.

3.2.3

Menettelyn arviointi

Saadun selvityksen mukaan ravintolan takapihalle sijoitettu esiintymislava sijaitsee alle 20 metrin etäisyydellä lähimmästä asuinrakennuksesta. Ympäristölautakunta ja ympäristönsuojelupäällikkö ovat vuoden 2004 ja 2005 toimintaa koskevissa päätöksissään asettaneet klo 22 jälkeen soitettavalle musiikille 5 dB alemman enimmäisäänitason kuin tapahtuman järjestäjä oli ilmoituksessaan esittänyt. Kun otetaan huomioon lähimpien asuntojen sijainti, enimmäismelutason rajoittaminen onkin ollut perusteltua.

Kun tapahtuman melusta tästä huolimatta näyttää aiheutuneen merkittävää häiriötä läheisessä asuinrakennuksessa, pidän meluhaittojen rajoittamisen kannalta epätydyttävänä, että edellä mainitut viranomaiset eivät ole pitäneet tarpeellisenä rajoittaa tapahtuman toiminta-aikaa yöajan osalta. Vuonna 2004 musiikin soittaminen on päätöksen perusteella ollut sallittua kolmena perättäisenä päivänä kello kolmeen asti aamuyöllä. Vuonna 2005 musiikin soittaminen on ollut sallittua ensimmäisenä päivänä aamuyöllä puoli kolmeen ja sen jälkeen kolmena perättäisenä päivänä aina puoli neljään saakka aamuyöllä. Mielestäni on varsin ymmärrettävää, että asuntoihin esimerkiksi kello kolme aamuyöllä selvästi kuuluva musiikki voidaan kokea erityisen häiritseväksi.

Päätösten perusteluissa oli todettu, että ilmoituksen tekijä on vastuussa siitä, että soittajat säätävät äänentoistolaitteensa päätöksen mukaisesti. Päätöksistä ei kuitenkaan ilmene, millä tavoin toiminnanharjoittaja seuraa ja varmistaa enimmäisäänitasojen noudattamista. Käsitykseni mukaan ympäristöviranomaisen on tällaisissa tapauksissa perusteltua edellyttää toiminnanharjoittajalta, että äänenvoimakkuutta seurataan jatkuvalla tai riittävän usein toistuvilla, asianmukaisin menetelmin toteutetuilla melumittauksilla ja että mittauksen tulokset toimitetaan viranomaiselle.

3.3

Vuoden 2006 ilmoitusta koskeva päätös ja sitä koskeva Vaasan hallinto-oikeuden päätös

Vuoden 2006 ilmoituksen mukaan ravintolan takapihalla soitettiin musiikkia 12.7.–16.7.2006. Päivittäinen toiminta-aika oli klo 20.00–03.30. Keskiviikkona 12.7.2006 alkava musiikin soittaminen päättyisi seuraavana päivänä klo 02.30 ja torstaina, perjantaina sekä lauantaina (13.–15.7.2006) alkava musiikin soittaminen päättyisi seuraavana päivänä kello 03.30. Äänitaso säädettäisiin siten, että se ei ylitä 85 dB(A) kymmenen metrin etäisyydellä esiintymislavasta. Ilmoituksen mukaan ilmoittajan yhteyshenkilö huolehtii siitä, että orkesteri soittaa ilmoitetulla äänitasolla. Ravintolan edustaja vastaisi siitä, että orkesterit soittavat meluilmoituspäätöksen mukaisesti. Ilmoituksen mukaan ravintola pyrkii hankkimaan melumittarin tapahtuman ajaksi ravintolan piha-alueen äänitason seuraamista varten.

Teitte ilmoituksen johdosta muistutuksen, jossa toivoitte mm., että ravintolan takapihalla järjestettävälle tapahtumalle tehtäisiin jotain siitä aiheutuvien haittojen vuoksi.

Ympäristönsuojelupäällikkö ratkaisi ilmoitusta koskevan asian päätöksellään 29.6.2006 § 7. Päätöksen mukaan äänentoistolaitteet on säädettävä siten, että äänitaso esiintymislavan edessä 10 metrin etäisyydellä on klo 07.00–22.00 enintään 85 dB ja klo 22.00–07.00 enintään 80 dB. Päätöksen perustelujen mukaan vuoden 2005 tapahtumasta saatujen kokemusten pohjalta voitiin arvioida, että ravintolan pihalla on mahdollista päästä ilmoituspäätöksessä määrättyihin äänitasoihin, joskin esiintymispaikan viereinen talo on niin lähellä, että kohtuullisia meluhaittoja asukkaille voi tilaisuudesta aiheutua. Perustelujen mukaan meluilmoituksen tekijä on vastuussa siitä, että soittajat säätävät äänentoistolaitteensa päätöksen mukaisesti.

Valititte päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen.

Vaasan hallinto-oikeus antoi valituksen johdosta päätöksensä 21.12.2006 (no 06/0321/2). Hallinto-oikeus hyväksyi valituksen osittain ja katsoi, että ilmoituksen johdosta annetussa päätöksessä olisi tullut rajoittaa harjoitettavaa toimintaa siten, että päivittäinen soittoaika päättyy viimeistään klo 1.30. Lisäksi päätöksessä olisi hallinto-oikeuden mukaan tullut määrätä tapahtuman järjestäjän velvollisuudesta toimittaa melumittauksia musiikkiesityksen aikana. Koska kuitenkin aika, jota meluilmoitus koski, oli päättynyt, hallinto-oikeus totesi päätöksessään, että enemmän lausunnon antaminen asiassa raukesi.

Päätöksensä perusteluissa hallinto-oikeus totesi, että toiminnanharjoittajalla on ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin nojalla selvilläolovelvollisuus toiminnan vaikutuksista. Tuon selvilläolovelvollisuuden täyttämiseksi ja asetettujen melurajojen valvomiseksi päätöksessä olisi hallinto-oikeuden mukaan ollut tarpeen antaa määräys melumittauksista. Hallinto-oikeus katsoi, että ympäristönsuojelupäällikön olisi tullut liittää päätökseensä tarpeelliset tarkkailumääräykset.

Lisäksi hallinto-oikeus katsoi, että ulkona tapahtuvan musiikin soittamisen jatkumista yöaikaan klo 2.30–3.30 asti voidaan asiakirjoista ilmenevien melutasosta tehtyjen havaintojen perusteella pitää viereisessä asuintalossa asuvien kannalta kohtuuttomana rasituksena. Ottaen huomioon tapahtuman keston, alueen sijainnin Kiuruveden keskustassa ja muut melulähteet ympäristössä hallinto-oikeus katsoi, että päätöksessä annettuja määräyksiä äänitason rajoittamisesta voidaan muutoin pitää meluhaitan torjumiseksi riittävinä.

Totean, että Vaasan hallinto-oikeus on valituksenne osittain hyväksyen jo päätöksessään lausunut käsityksensä siitä, että vuoden 2006 tapahtumasta tehtyyn ilmoitukseen annetun päätöksen sisältöä voidaan pitää edellä mainittujen seikkojen osalta puutteellisena. Samalla hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenee hallinto-oikeuden käsitys ympäristönsuojelulain asianomaisten säännösten asianmukaisesta soveltamisesta ja tulkinnasta kyseisessä tapauksessa. Sen vuoksi minulla ei ole aihetta enemmälti käsitellä tätä kantelunne ja sen johdosta

hankitun selvityksen jälkeen ajoittuvaa vuoden 2006 tapahtumaa koskevaa ympäristöviranomaisen menettelyä.

Toisaalta on syytä todeta, että vaikka hallinto-oikeuden päätöksessä oli kysymys vuoden 2006 tapahtuman lainmukaisuuden arvioinnista, päätöksestä ilmenevillä toiminnan rajoittamista ja melun mittaamista koskevilla kannanotoilla on käsitykseni mukaan vastaisuudessakin soveltuvin osin tärkeä merkitys kyseistä vuosittain toistuvaa tapahtumaa koskevien ilmoitusten käsittelyssä. Kysymyksen siitä, täyttääkö tietyn ilmoituksen johdosta annettu päätös sille lain nojalla asetettavat vaatimukset, ratkaisee kuitenkin oikeudellisesti sitovalla tavalla mahdollisen valitusasian yhteydessä ensin Vaasan hallinto-oikeus ja viime kädessä korkein hallinto-oikeus.

3.4

Lopputulos

Saatan edellä kohdassa 3.2.3 ja 3.3 esittämäni käsitykset Ylä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän ympäristölautakunnan ja kuntayhtymän ympäristönsuojelupäällikön tietoon lähettämällä heille jäljennöksen tästä vastauksestani.